

ראש השנה דף ד.

קושית הגמרא - ומי החמיץ דריוש?

1. רבי יצחק - אע"פ שדריוש אמר ליתן כל מה שצריכין לעבודת בית המקדש, **אבל** אמר כן בשביל שמתפללים בעבורו ובניו. ואע"פ לגבי ישראל הרי זה צדיק גמור, היינו משום דאם מריעין לו (לישראל), אינו קורא לו תגר, אלא תולה היסורין בעונו, **אבל** גויים קורא לו תגר, ולכן נקרא רשע.

2. ואבעית אימא - ששלח דריוש שצריכים לעשות ג' שורות של שיש ושורה אחד של עצים, כדי שאם מרדו היהודים בו, יכול לשורפו. ואע"פ ששלמה המלך נמי עשה שלש שורות של שיש ושורה אחת של עץ, **שאני התם**.....

דריוש - עשה כדי שיכול לשרף	שלמה המלך - עשה כדי שלא ישרף
העצים מלמטה	העצים מלמעלה
לא שקעיה בבנינא	שקעיה בבנינא
לא סדייה בסידא	סדייה בסידא

3. רב יוסף ואיתימא רבי יצחק - ש"שגל" יושבת אצלו, ורבה בר לימא משמיה דרב אמר ששגל היא כלב, וא"כ הוי רשע ששוכב עם כלב.

ואע"פ שיש פסוק שהשגל שותה יין, י"ל שלימדו הכלב לשתות.

ואע"פ שכתוב "בנות מלכים ביקרותיך נצבה שגל לימינך בכתם אופיר"

א. שגל כלב הוא, וה"ק בזכות שחביבה תורה לישראל כמו שגל לעכו"ם זכיתם לכתם אופיר.

ב. לעולם שגל מלכה, אבל בדריוש היה מסורה לרבה בר לימא שהיתה כלב.

ונקראת שגל: א. שהיתה חביבה עליו כשגל (מלכה)

ב. שהושיבה במקום שגל (מלכה)

4. ואיבעית אימא - לאחר זמן שלח דריוש קצבה לכל מה שאמר שיתן בשביל עבודת בית המקדש וקודם כן הבטיח בלא קצבה, ועכשיו בקצבה. **ודוחה הגמ'** שאין ראייה די"ל שלא החמיץ, אלא שעכשיו מכיר מה צריך להעבודה, ולכן אמר מה שצריכין בשביל העבודה.

ראש השנה דף ד.ד:

א' בניסן ר"ה לרגלים - ואע"פ שפסח בט"ו ניסן, ה"ק רגל (דהיינו פסח בט"ו ניסן) שהוא בחדש הנכנס באחד בניסן

נפקא מינה שפסח ר"ה לרגלים היינו לעבור בבל תאחר אליבא דרבי שמעון שצריך ג' רגלים כסדרן שמתחיל מפסח.

ברייתא ראשונה - אחד הנודר (דמי עלי) ואחד המקדיש (לבדק הבית) ואחד המעריך (ערכי עלי) בבל תאחר **ברייתא שנייה** - חייבי דמין (דמי עלי), ערכין (ערכי עלי) חרמין (חרמי גבוה), הקדשות, חטאות ואשמות, עולות ושלמים, צדקות ומעשרות, בכור ומעשר (בהמה) ופסח, לקט שכחה ופאה..... בבל תאחר

מחלוקת מתי עובר בבל תאחר

ת"ק - ג' רגלים

ר' שמעון - ג' רגלים כסדרן, ופסח תחלה

ר' מאיר - רגל אחד

רבי אליעזר בן יעקב - ב' רגלים

רבי אלעזר בר' שמעון - חג הסוכות

"אלה תעשה לה" במועדיכם"	"ובאת שמה והבאתם שמה"	למה צריך לכתוב סוכות שבו דיבר הכתוב	בסוף פרשה של רגלים כתוב עוד פעם: פסח, שבועות, סוכות	
כדרבי יונה, הוקשו כל המועדים שמכפרין על טומאת מקדש וקדשיו	מ"ע להביא רגל הראשון		בל תאחר בג' רגלים	ת"ק
כדרבי יונה, הוקשו כל המועדים שמכפרין על טומאת מקדש וקדשיו	מ"ע להביא רגל הראשון	לומר שזה אחרון	בל תאחר בג' רגלים כסדרן	ר' שמעון
כדרבי יונה, הוקשו כל המועדים שמכפרין על טומאת מקדש וקדשיו	מ"ע...., ועוד בל תאחר ברגל הראשון		להקיש הימים טובים לענין תשלומין ולינה ***	ר' מאיר
מעוט מועדיכם ב' בל תאחר בב' רגלים	מ"ע להביא רגל הראשון		להקיש הימים טובים לענין תשלומין ולינה ***	רבי אליעזר בן יעקב
כדרבי יונה, הוקשו כל המועדים שמכפרין על טומאת מקדש וקדשיו	מ"ע להביא רגל הראשון	לומר שזה (סוכות) גורם לבל תאחר	בל תאחר בסוכות	ר' אלעזר בר' שמעון

***להקיש חג השבועות לחג המצות שיש לו תשלומין כל שבעה, ואין להקיש לסוכות שיש לו תשלומין לשמונה,

דתפשת מרובה לא תפשת, ומקיש חג המצות לחג הסוכות לומר שטעון לינה בסוכות כמו בפסח.

בפסח טעון לינה דכתיב "ופנית בבקר והלכת לאהלך".

ראש השנה דף ד:

שמיני (עצרת) רגל בפני עצמו הוא לענין: פז"ר קש"ב

פייס - לפר של שמיני עצרת עשו פייס לכל המשמרות, ואינם בסדר של פרי החג לאותן ב' משמרות שלא שלשו

זמן - שהחיינו

רגל - אין שם חג סוכות עליו

קרבן - בסוכות פרים מתמעטים והולכין, וי"ד כבשים, וב' אלים - אבל בשמיני עצרת פר אחד איל אחד וז' כבשים

שיר - אין שירו שוה לכל הסוכות (והשיר לא נתפרש מהו, ובמסכת סופרים נמצא "למנצח על השמינית")

ברכה - מברכין את המלך (זכר לחנוכת הבית)

אבל לענין תשלומין דברי הכל תשלומין דראשון (של סוכות) הוא